

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ &
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΑΡΚΑΔΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ
ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Καλαβρύτων 211
Τρίπολη 22100
Πληροφορίες : Χρ. Μπούτσικα
Τηλέφωνο : 2710 – 225243
Ηλ. Ταχυδρομείο : efaark@culture.gr

Προς:

1. Διεύθυνση Τεχνικών Έργων
Π.Ε. Αρκαδίας
2. Ιερά Μητρόπολη Μαντινείας
& Κυνουρίας
3. Περιφερειάρχη Πελοποννήσου
4. Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Αρκαδίας

Κοιν.

1. ΥΠ.ΠΟ.Α./ΓΔΑΠΚ
2. ΥΠ.ΠΟ.Α./ΓΔΑΠΚ/ΔΒΜΑ

Θέμα: Έγκριση εφαρμογής άμεσων μέτρων προσωρινής προστασίας και αντιστήριξης της Δυτικής Πτέρυγας της Ι.Μ. Καλτεζών.

- Σχετ.:** 1. Η από 08-05-2020 Προγραμματική Σύμβαση Πολιτιστικής Ανάπτυξης.
2. Η από 03-03-2021 (Α.Π. 87142) αναφορά των αρμόδιων υπαλλήλων της ΕΦ.Α. Αρκαδίας.
3. Η από 11-03-2021 (Α.Π. 100917) αίτηση της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων της Π.Ε. Αρκαδίας.

Η Ιερά Μονή Καλτεζών έχει κηρυχθεί ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο (ΒΔ 30-9-1938 - ΦΕΚ 374/Α/14-10-1938) και βρίσκεται στο επίκεντρο των εκδηλώσεων της Επετείου των 200 χρόνων από την Επανάσταση, καθώς εδώ συστάθηκε στις 26 Μαΐου 1821 η Πρώτη Πελοποννησιακή Γερουσία.

Στην Ι.Μ. Καλτεζών είχαν ήδη καταγραφεί από το 2013 βλάβες στη θολοδομία και στη λιθοδομή των κελιών του ορόφου της Δ. και Ν.Δ. Πτέρυγας και με σκοπό την εκτέλεση άμεσων μέτρων αποκατάστασης και στεγάνωσής της το 2013 εγκρίθηκε από την 25^η ΕΒΑ σχετική μελέτη εκτέλεσης τους.

Το 2017 το ΥΠΠΟΑ με Υ.Α ενέκρινε την υλοποίηση του έργου της αποκατάστασης των βλαβών στην Ι.Μ από την Περιφέρεια Πελοποννήσου. Έτσι στις 08-05-2020 υπογράφηκε η απαιτούμενη Προγραμματική Σύμβαση Πολιτιστικής Ανάπτυξης μεταξύ του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, της Περιφέρειας Πελοποννήσου, της Ι. Μ. Καλτεζών και του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης (σχετ. 1). Σύμφωνα με αυτή η Περιφέρεια Πελοποννήσου διά της Δ/σης Τεχνικών Έργων της Π.Ε. Αρκαδίας ανέλαβε τον ρόλο του Φορέα Υλοποίησης του έργου "Αποκατάσταση ζημιών των κτιρίων της Ιεράς Μονής Καλτεζών".

Στις 03-03-2021 σε συνέχεια κατάρρευσης τμήματος της Δυτικής Πτέρυγας της Ι. Μ. Αγίου Νικολάου Καλτεζών, πραγματοποιήθηκε από κοινού αυτοψία στον χώρο της Μονής μεταξύ κλιμακίου της Υπηρεσίας μας, του Σεβασμιότατου Μητροπολίτη Μαντινείας και Κυνουρίας κ.κ. Αλέξανδρου, του Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Αρκαδίας κ. Χρήστου Λαμπρόπουλου και του Προϊστάμενου της Υπηρεσίας σας κ. Κων/νου Πανουκλιά συνοδευόμενου από τεχνικό υπάλληλο της Υπηρεσίας σας. Κατά την αυτοψία διαπιστώθηκε η κατάρρευση τμήματος της Δυτικής Πτέρυγας της Ι.Μ. Καλτεζών και η αναγκαιότητα να πραγματοποιηθούν άμεσα εργασίες άρσης της επικινδυνότητας που παρουσιάζει η Δ. Πτέρυγα (σχετ.2).

Κατόπιν στις 03-03-2021 η Υπηρεσία σας απέστειλε στην ΕΦΑ Αρκαδίας αίτημα - Τεχνική Έκθεση (σχετ. 3) που αφορά σε προτεινόμενα άμεσα μέτρα προσωρινής προστασίας και αντιστήριξης της Δυτικής Πτέρυγας της Ι.Μ. Καλτεζών για την άρση της επικινδυνότητας που δημιουργήθηκε με την κατάρρευση τμήματος ήτοι:

- Απομάκρυνση όλων των υλικών της λιθοδομής, του θόλου και της κεράμωσης που έχουν πέσει εντός του προαύλιου χώρου της Μονής. Τα υλικά αυτά εφ' όσον απαιτηθεί θα φυλαχθούν σε παρακείμενο, κατάλληλο χώρο.
- Ελεγχόμενη και μετά προσοχής αποξήλωση του υπόλοιπου τμήματος του στεγάστρου του εσωτερικού εξώστη. Τα κεραμίδια μπορούν επίσης να φυλαχθούν.
- Απομάκρυνση τμημάτων σιδηρών κατασκευών (κιγκλιδώματα κλπ) που εξέχουν και είναι επικίνδυνα να προκληθεί ατύχημα.
- Τοποθέτηση ικριωμάτων και αντηρίδων για την στήριξη εξωτερικά των λιθοδομών και εσωτερικά των θόλων στα υπόλοιπα κελιά της πτέρυγας. Στα ικριώματα θα τοποθετηθούν πετάσματα προστασίας, σε σημεία όπου θα κριθεί απαραίτητο. Στην όψη των ικριωμάτων θα τοποθετηθούν επενδύσεις με κατάλληλο ύφασμα.
- Κατασκευή μεταλλικού πλαισίου - στεγάστρου με στοιχεία από δομικό χάλυβα και επιστέγαση από αυλακωτή λαμαρίνα - πάνελ (μονόριχτη) για την προστασία της Δ Πτέρυγας από τα όμβρια ύδατα, τα οποία θα καθοδηγούνται μέσω υδρορροών εκτός του χώρου της Μονής.
- Απομόνωση από το κοινό και αποκοπή κάθε πρόσβασης στο χώρο τόσο της Δυτικής όσο και της Νότιο Δυτικής Πτέρυγας, με την τοποθέτηση πλέγματος και λοιπών κατάλληλων προστατευτικών.

Η Υπηρεσία μας σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.3028/02 " Περὶ προστασίας των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς" και με δεδομένη την ανάγκη άρσης της επικινδυνότητας που εμφανίζει η Δυτική Πτέρυγα της Ι.Μ., εγκρίνει την εφαρμογή των προτεινόμενων άμεσων σωστικών μέτρων με τους κάτωθι όρους:

1. Να στερεωθεί προσωρινά και ο δυτικός εξωτερικός τοίχος με το εναπομείναν τμήμα του θόλου του κελιού που κατέπεσε η οροφή του.
2. Τα υλικά της λιθοδομής, του θόλου και της κεράμωσης που έχουν συσσωρευτεί στο προαύλιο της Ι.Μ. θα απομακρυνθούν και θα μεταφερθούν σε παρακείμενο χώρο από προσωπικό της Υπηρεσίας μας, όπου και θα γίνει διαλογή για τον εντοπισμό ακέραιων και χωρίς βλάβες αυθεντικών δομικών υλικών με σκοπό την επανάχρησή τους.
3. Οι προτεινόμενες εργασίες θα εκτελεστούν με την συγκατάθεση της Ιεράς Μητρόπολης Μαντινείας και Κυνουρίας.
4. Οι προτεινόμενες εργασίες θα εκτελεστούν υπό την επίβλεψη της Υπηρεσίας μας η οποία θα πρέπει να ειδοποιείται εγκαίρως πριν την εκτέλεσή τους.
5. Θα εξασφαλιστεί η ασφαλής προσωρινή παραμονή των μέτρων προστασίας καθώς και η δυνατότητα της πλήρους απομάκρυνσής τους.

6. Όλες οι εργασίες θα εκτελεστούν έντεχνα ώστε να διασφαλιστεί η ασφάλεια του υπάρχοντος κτίσματος καθώς και των χρηστών του.

Όσον αφορά δε στο σκέλος της Τεχνικής σας έκθεσης στο οποίο προτείνετε:

“ανακατασκευή της λιθοδομής και του θόλου που κατέρρευσαν, με όμοια τεχνική και μορφή με αυτή με αυτή που είχαν αρχικά ενώ ταυτόχρονα θα πρέπει να γίνει έλεγχος στις νεοεμφανισθείσες ρωγμές των λιθοδομών και η αποκατάστασή τους με κατάλληλα μέσα (πχ τσιμεντενέσεις) μετά από την εκπόνηση και έγκριση από τους αρμόδιους Φορείς των κατάλληλων Στατικών Μελετών και Μελετών Αποκατάστασης”;

η άποψη της Υπηρεσίας μας είναι ότι άμεσα και χωρίς καθυστέρηση θα πρέπει να επικαιροποιηθούν (αν δεν έχει γίνει ήδη) και να εκπονηθούν, από τους αρμόδιους μελετητές, το σύνολο των απαιτούμενων μελετών και να αποσταλούν προς έγκριση προκειμένου η Ιερά Μονή Καλτεζών, που προσέφερε τα μέγιστα καθ' όλη τη διάρκεια του Απελευθερωτικού Αγώνα, να καταστεί τάχιστα ασφαλής και επισκέψιμη για το κοινό.

Η Προϊσταμένη της Εφορείας
Άννα – Βασιλική Καραπαναγιώτου
Αρχαιολόγος